

„Христоматия по парламентарна реторика” – вече в четири тома

Когато се говори за съхраняване на ораторското наследство, интернет създава условия за уеббазирана информация, за електронни библиотеки, а текстове на публикувани речи и дебати се откриват в блогове, сайтове, дори в портали. Същевременно компактното представяне на реторически жанрове, на видове красноречие, обединени в христоматии, остава един от класическите начини за съхраняване на текстове на ораторски монолози и диалози. Друго предимство на христоматиите е, че освен възможността да се получи цялостна представа и да се съизмерят ораторите от различни народи, държави, периоди, епохи, е представянето им в превод на български език, т.е. езиковата бариера не съществува.

Христоматията по парламентарна реторика от 2010 година включва три части. Това е продължение на издадената през 2008 година христоматия с български ораторски парламентарни изяви. В първата част на христоматията от 2010 година са включени избрани дебати от парламенти на различни страни. Втората и третата част съдържат извадки от парламентарни дебати от Народното събрание за периода от 1999 до 2009 година. Съставител е проф. д-р Росица Йорданова.

Дебатите са съпроводени от предоставяне на информация за законодателните институции на отделните държави, има справочна информация за парламентарно представените партии, за отделни оратори, за политическата и реторичната ситуация. Това създава удобства и повишава качеството на христоматията от научна гледна точка. Така тя е полезна на тези, които ще я ползват в политологически, реторични, правни и други изследвания.

Христоматията в първата ѝ част е калейдоскопична картина на парламентарната реторика. Та има речи на Берлускони и Жириновски, на Мирослав Вълчек и на сър Никълъс Уинтъртън (Макълсфийлд); на немски парламентаристи в Бундестага по темата дали да се разреши опаковането му от Кристо, световноизвестен художник с български произход.

При представяне на дебатите е отчетена реторическата, политическата, историческата ситуация; те са дадени по начин, който съхранява автентичната атмосфера. Така читателят може да разбере каква е спецификата на разискванията, да улови индивидуалните ораторски умения, да установи

разликите в речевия етикет и да констатира националните особености. Някои дебати представят ораторите като участници в словесно единоборство, други като умели манипулатори, които вербализират посланията красиво и ефектно. Улавят се интеркултурните различия, например образността и витиеватостта в изказванията на френските депутати, чуват се емоционални думи на италиански парламентаристи, рафинираните изрази в Камарата на общините, аргументите на щатските сенатори и на законодателите в Канада и др.

Дебатите от българския парламент също са дадени при отчитане на реторическата ситуация, важно допълнение са списъците с политическите партии и парламентарните групи по отделни парламенти в хронологичен ред.

Удобство за читателите е списъкът с препоръчителна литература и изследвания по въпроси, свързани с реториката, с правото, с парламентарното красноречие, с политическото говорене в България.

Студентите от Юридически факултет на ВСУ, включени в съставянето на хрестоматиите, съчетават знания по право, реторика, комуникации, политология и владеене на чужди езици; те реализират ползотворна дейност. Те са студенти, но и анализатори в процеса на превода; те осмислят терминологията, като това е безспорна полза за тях и допринася за повишаване качеството от обучението им.

Студентите проучват и селектират текстове от дебати, което изисква знания и прецизност, преди да се вземе решение кои текстове ще бъдат включени в хрестоматията, тъй като невсички диалози са интересни и значими. Под ръководството на проф. Йорданова студентите са се справили много добре; имайки предвид, че преводите на текстове, включващи реторически фигури и похвати не е лесна задача. Важно е да се отбележи, че терминологията е използвана точно и коректно, когато се търсят точни наименования на български език.

Тази, вече четиритомна хрестоматията, е в помощ на студенти. Тя е интересна и полезна за политици и парламентаристи; за журналисти и специалисти по PR, за филолози и политолози, за граждани, които се интересуват не само как функционират различни законодателни институции в Европа, но и каква е ролята на парламентарната реторика в тях, кои са добрите оратори.

Иванка Мавродиева